

Vammaisasiamiehen toimen perustaminen Ouluun

Oulun seudun vammais- ja kansanterveystyön järjestöt ry:n hallitus esittää, että Ouluun perustetaan vammaisasiamiehen toimi.

Taustaa Esitys pohjautuu kaupungin valtuutettujen Lauri Louhivirta ja Miia Hirsikangas tekemään valtuutetun talousarvioaloitteeseen toukokuussa 2011. Asiaa on käsitelty myös Kynnys ry:n Oulun Itsenäisen Elämän Keskuksen ohjausryhmässä 1.9.2011, jonka toive oli, että oululaiset vammais- ja kansanterveysjärjestöt yhdessä lähtisivät asiaa ajamaan. Oulun seudun vammais- ja kansanterveystyön järjestöt ry:n hallitus käsitteli asiaa kokouksessaan 14.9.2011.

Vammaisasiamiehen tehtävänä on edistää vammaisten ja liikkumis- ja toimimiseisten henkilöiden edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena kaupunkilaisena.

Vammaisasiamies

- Edistää, seuraa ja selvittää vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista muihin kaupunkilaisiin nähden, sekä tiedottaa ja raportoi toimenpiteistä.
- Seuraa vammaisten henkilöiden perusoikeuksien ja syrjimättömyyden toteutumista.
- Tekee näkyväksi epäkohtia, jotta varhainen puuttuminen niihin olisi suunnittelussa ja päätöksenteossa mahdollista.
- Toimii asiantuntijana kaupungin työryhmissä, kehittämishankkeissa ja projekteissa vammaisuuteen ja palvelujen saavutettavuuteen liittyvissä asioissa.
- Järjestää koulutusta kaupungin henkilöstölle, luottamushenkilöille sekä vammaisjärjestöille tehtäväkuvaansa liittyvissä asioissa.
- Toimii tarvittaessa linkkinä kaupungin eri toimijoiden ja paikallisten vammais- ja pitkäaikaissairaiden järjestöjen välillä.
- Vastaa kaupunkilaisten palautetta vammaisuuteen ja palvelujen saavutettavuuteen liittyvissä asioissa.
- Edistää kaupungin palvelujen saavutettavuutta sekä myönteistä asennoitumista vammaisuutta ja esteettömyyttä kohtaan.
- Osallistuu kaupungin vammaisneuvoston työskentelyyn valmistelijana ja sihteerinä.
- Ohjaa ja neuvoo vammaisia henkilöitä ja heidän läheisiään vammaisuuteen liittyvissä kysymyksissä.

Vammaisasiamies ei käsittele vammaisia henkilöitä koskevia yksilöasioita (hakemukset, muistutukset, valitukset) eikä korvaa vakiintuneita neuvonta- ja vaikuttamisväyliä (esim. sosiaaliasiamies, potilasasiamies, vammais palvelutöimisto). Toimenkuvan kuvauksen lähde: www.sosiaaliportti.fi Vammais palveluiden käsikirja.

Perustelut Yhteiskunnan rakenteelliset esteet ja vallitsevat asenteet rajoittavat vammaisten ihmisten itsenäistä suoriutumista, itsemääräämisoikeuttaja yhteiskunnallista osallisuutta kaikkina ikäkausina (VAMPO 2011-2015). Vahva pohja osallisuudelle ja yhdenvertaisuudelle -vammaispoliittinen ohjelma (VAMPO) linjaa yhteiskuntamme päämääriä vammaisten ihmisten osallisuuden ja itsemääräämisoikeuden vahvistamiseksi.

VAMPO edellyttää toimia myös kunnilta, yksityiseltä sektorilta kuin myös kansalaisyhteiskunnalta. Vammaisasiamiehen toimen perustaminen Ouluun vastaisi omalta osaltaan tähän haasteeseen. Liian usein vammaiset kokevat sekä välitöntä että välillistä syrjintää mm. työelämään, harrastuksiin ja yhteiskunnalliseen toimintaan pääsyn suhteen. Vammaiset joutuvat usein taistelemaan heille kuuluvista palveluista ja tukitoimista. Myöskään rakennetun ympäristön esteettömyyteen eikä tiedonsaannin saavutettavuuteen kiinnitetä tarpeeksi huomiota.

Helsingissä ja Espoossa on päätoiminen vammaisasiamies, Vantaalla toimii vammaisasiain koordinaattori. Vaasassa ja Tampereella on yhdistetty vammais- ja esteettömyysasiamiehen tehtävät. Jyväskylässä toimii päätoiminen vammaisneuvoston sihteeri. Myös muutamissa valtakunnallisissa vammaisjärjestöissä toimii vammaisasiamies (Vammaispalveluiden käsikirja).

Vammaisasiamiehen toimi on tärkeä osa uuden Oulun rakentamisessa palveluiden saatavuuden ja laadun seurannassa sekä kehittämisessä. Oulun kaupungin arvoihin on nostettu luovuuden ja rohkeuden rinnalle kaksi erittäin tärkeää arvoa yhteisöllisyys ja suvaitsevaisuus, toivottavasti näiden arvojen kautta myös vammaiset nähdään arvokkaina ja tasavertaisina kuntalaisina.

Toimi sijoittuu Oulun kaupungin Vammaispalveluihin ja on riippumaton toimija, kuten sosiaali- ja potilasasiamiehetkin. Toimen täyttämässä huomioidaan, että valittavalla henkilöllä olisi omakohtainen kokemus vammaisuudesta ja että hänellä olisi riittävä tietotaito sosiaalialalta ja esteettömyys asioista, myös järjestötuntemus olisi eduksi.

Kustannukset

Kustannusvaikutukset noin 60 000 €/vuosi

Oulussa 20.9.2011

OULUN SEUDUN VAMMAIS- JA KANSANTERVEYSTYÖN JÄRJESTÖT RY
Juhani Pukki
hallituksen puheenjohtaja
0400 367 646
puheenjohtaja@vamjaka.net

Oulun seudun vammais- ja kansanterveystyön järjestöt ry

Oulun seudun vammais- ja kansanterveystyön järjestöt ry on Oulun seudulla toimivien vammais- ja kansanterveystyötä tekevien yhdistysten yhteistyöyhdistys.

Yhdistyksen tarkoituksena on kehittää jäsenyhdistystensä sekä muiden ko. alalla toimivien toimijoiden yhteistyötä.

Jäsenyhdistyksiä järjestöllä on 45.

www.vamjaka.net

Esitystä koskevat lähteet:

www.ouka.fi/strategia/visio_ja_arvot.html

www.stm.fi/julkaisut/nayta/julkaisu/1522141

<http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/vammaispalvelujen-kasikirja/toimijat/vammais-ja-esteettomyysasiamies/>